

POSTANOWIENIE

11 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 11 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku K.G. i K.G.1
z udziałem D.K., K.K., J.L., D.M., R.Z. i T.M.
o ustalenie granicy,
na skutek skargi kasacyjnej K.G. i K.G.1
od postanowienia Sądu Okręgowego w Łomży z 19 października 2023 r., I Ca
399/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(G.G.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 września 2022 r., I Ns 195/21, Sąd Rejonowy w Grajewie ustalił granicę między nieruchomościami.

Na skutek apelacji współwłaścicieli jednej z tych nieruchomości Sąd Okręgowy w Łomży, postanowieniem zaskarżonym skargą kasacyjną, zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że w opisie granicy dodał opis odcinka pominiętego przez Sąd Rejonowy, lecz samą apelację oddalił. W obydwu postanowieniach (w pierwszej i w drugiej instancji) apelujący zostali oznaczeni jako wnioskodawcy.

Apelujący zarzucili w skardze kasacyjnej naruszenie przepisów postępowania:

1) art. 321 § 1 w zw. z art. 609 § 1 i art.13 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że współwłaściciele pozostałych dwóch nieruchomości objętych rozgraniczeniem zasiedzieli przygraniczny pas gruntu, chociaż nie złożyli wniosku o zasiedzenie i nie podnieśli zarzutu zasiedzenia;

2) art. 506 k.p.c. w zw. z art. 34 ust. 1 i 2 Prawa geodezyjnego i kartograficznego (p.g.k.) przez przyjęcie, że jedna ze współwłaścicieli pozostałych nieruchomości nie jest wnioskodawcą, chociaż to ona żądała przekazania sprawy sądowi;

i wnieśli o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność w zakresie obu zarzutów kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

1. Skarżący nie podważają tezy, że ustalenie granicy według stanu prawnego (art. 153 k.c.) może uwzględniać zmianę tego stanu w stosunku do pierwotnego na skutek zasiedzenia. Skarżący zarzucają, że w postępowaniu o rozgraniczenie zasiedzenie może być przesłanką uwzględnianą przy ustalaniu stanu prawnego tylko w przypadku podniesienia takiego zarzutu przez posiadacza sąsiedniego pasa gruntu.

Teza skarżących nie jest oczywista. Orzeczenia, w których Sąd Najwyższy wypowiadał się w przedmiocie wpływu zasiedzenia na ustalenie granicy prawnej, dotyczą niemal wyłącznie spraw, w których zarzut zasiedzenia był podnoszony. Niemniej jednak zdarzały się orzeczenia dotyczące spraw, w których sąd drugiej instancji z urzędu uwzględniał zasiedzenie jako przesłankę ustalenia przebiegu granicy, a Sąd Najwyższy akceptował tę tezę (np. postanowienia z 2 lutego 2024 r., I CSK 6953/22, i z 9 stycznia 2020 r., III CSK 214/19). Sam fakt wydania tych orzeczeń, przy braku podstaw do uznania ich za odosobnione odstępstwa od powszechnie akceptowanej linii przeciwniej, nie pozwala na uznanie skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną z tej przyczyny.

2. Administracyjne postępowanie rozgraniczeniowe może zostać wszczęte z urzędu lub na wniosek (art. 30 ust. 1 p.g.k.). Właściciel niezadowolony z decyzji

administracyjnej może żądać przekazania sprawy sądowi (art. 33 ust. 3 p.g.k.). W praktyce sądowej jako wnioskodawcę w postępowaniu nieprocesowym wymienia się wówczas albo osobę, o której mowa w art. 33 ust. 3 p.g.k., albo osobę, która wniosła o rozgraniczenie do organu administracyjnego. Właściwa jest ta druga praktyka, ponieważ w obu postępowaniach (administracyjnym i sądowym) wnioskodawcą jest wówczas ta sama osoba, a postępowaniem nieprocesowym wszczętym z urzędu jest tylko postępowanie wszczęte z urzędu przez organ i przekazane sądowi na podstawie art. 33 ust. 3 lub art. 34 ust. 2 p.g.k. Natomiast postępowanie administracyjne, wszczęte na wniosek strony i przekazane sądowi z urzędu na podstawie art. 34 ust. 2 p.g.k., jest postępowaniem nieprocesowym prowadzonym na wniosek.

Przed wszystkim zagadnienie oznaczenia przez sąd jako wnioskodawcy jednego lub kilku uczestników postępowania o ustalenie granicy nie ma znaczenia prawnego. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, stanowiące o uczestnikach, dotyczą wszystkich uczestników postępowania, w tym wnioskodawcy. Wyróżnienie wnioskodawcy z kręgu uczestników służy jedynie redakcji sentencji postanowienia (art. 325 k.p.c.) oraz ułatwia pisanie uzasadnień orzeczeń. W sprawach wszczynanych tylko na wniosek sąd bada legitymację tylko wnioskodawcy (mogą istnieć uczestnicy, którzy są zainteresowani w sprawie, lecz którym nie przysługuje legitymacja do złożenia wniosku), jednak zagadnienie legitymacji nie dotyczy postępowania rozgraniczeniowego, które może zostać wszczęte także z urzędu. Zatem nieoznaczenie w postanowieniach sądów *meriti* jako wnioskodawcy uczestniczki, której żądanie spowodowało przekazanie sprawy sądowi, nie miało znaczenia. Skarżący nie wskazali, w jaki sposób to rzekome uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

3. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy oddalił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dariusz Pawłyszcz

(G.G.)

[SOP]